

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL PITEȘTI
SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
ÎNCHEIERE

Ședința publică de la (...)

Completul compus din:

Președinte: (...)

Judecător (...)

Judecător (...)

Grefier (...)

Pe rol fiind pronunțarea asupra recursului declarat de reclamantul (...), domiciliat în (...), împotriva sentinței nr.(...) pronunțată de Tribunalul Vâlcea - Secția a II-a civilă în dosarul nr.(...), intimată fiind pârâta (...), cu sediul în (...).

Dezbaterea asupra cauzei au avut loc în ședința publică din (...), fiind consemnate în încheierea de ședință din acea dată.

C U R T E A

I. Expunerea succintă a procesului

I.1. Prin **cererea de chemare în judecată** înregistrată pe rolul Tribunalului Vâlcea la data de (...), reclamantul (...), în contradictoriu cu pârâta (...), a solicitat obligarea pârâtei la acordarea gradului militar corespunzător vechimii în structurile Ministerului Afacerilor Interne, respectiv căpitan, începând cu data de 22.11.2019, data cererii prealabile depuse la aceasta. Temeiul juridic al cererii îl constituie art.52 alin.4 lit.c) din Legea nr.80/1995, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr.101/2019.

Prealabil sesizării instanței, reclamantul s-a adresat pârâtei prin Raportul înregistrat sub nr. (...) (fila 7 dosar fond), solicitând demararea demersurilor legale pentru acordarea gradului militar corespunzător vechimii pe care o are în structurile Ministerului Afacerilor Interne. Temeiul de drept al solicitării a fost Legea nr.80/1995, astfel cum a fost modificată prin Legea nr.101/2019, OMAI nr.82/2019 și OMAI nr.177/2016 (art.3 alin.2 din Anexa 6).

Pârâta a respins această solicitare la 6.12.2019 cu motivarea că normele juridice care prevăd acordarea gradelor militare în funcție de vechimea în structurile MAI, art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr.101/2019 și art.3 alin.2 din Anexa 6 a OMAI nr.177/2016 au intrat în vigoare la 15.05.2019, respectiv 4.07.2019, astfel că sunt aplicabile numai situațiilor apărute ulterior intrării în vigoare a Legii nr.101/2019.

I.2 Prin **sentința nr. (...)**, Tribunalul Vâlcea a respins cererea.

Pentru a hotărî astfel, a reținut că reclamantul a fost trecut în corpul ofițerilor, la data de 27.10.2017, prin Ordinul MAI (...). La acea dată i s-a acordat gradul de sublocotenent, în conformitate cu prevederile Legii nr.80/1995 privind statutul cadrelor militare, astfel cum erau acestea în vigoare la data respectivă; art.52 alin.2 prevedea că „*în Ministerul Administrației și Internelor, persoanelor prevăzute la art.36 alin.1 lit.e), g) și h) li se acordă gradul de sublocotenent*”.

Prin Legea nr.101/2019 s-au adus modificări Legii nr.80/1995, la art.52 fiind introdus alin.4, potrivit căruia „*În Ministerul Afacerilor Interne, persoanelor prevăzute la art.36 alin.1 lit.e) și h) li se acordă gradul în funcție de vechimea în structurile Ministerului Afacerilor Interne, astfel: a) sub 5 ani - sublocotenent; b) între 5 și 10 ani - locotenent; c) peste 10 ani - căpitan*”.

Așadar, dacă anterior subofițerul care era trecut în corpul ofițerilor putea dobândi doar gradul de sublocotenent, începând cu data intrării în vigoare a Legii nr.101/2019, în aceeași ipoteză subofițerului devenit ofițer i se acorda gradul în funcție de vechimea în structurile Ministerului Afacerilor Interne.

Tribunalul a considerat că dispozițiile art.52 din Legea nr.84/1995, atât în forma anterioară cât și în cea modificată prin Legea nr.101/2019, reglementează acordarea gradului militar în cazul persoanelor care acced în corpul ofițerilor.

Instanța de fond a avut în vedere art.6 din Codul civil și a considerat că este corectă aprecierea părâtei, în sensul că acordarea gradului militar la trecerea reclamantului în corpul ofițerilor constituie o situație juridică trecută în raport de prevederile Legii nr.101/2019, câtă vreme reclamantul a devenit ofițer în anul 2017, iar acest eveniment nu poate genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la momentul intervenirii sale.

La momentul intrării în vigoare a Legii nr.101/2019, reclamantul avea deja gradul militar de sublocotenent, astfel că nu este întrunită ipoteza de aplicare a art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995, astfel cum a fost modificat prin Legea nr.101/2019, respectiv trecerea unei persoane din corpul subofițerilor în corpul ofițerilor. De asemenea, legiuitorul nu a reglementat norme tranzitorii, prin care să prevadă eventual aplicarea legii noi și față de persoanele ce au trecut în corpul ofițerilor înainte de data intrării în vigoare a legii.

Tribunalul a reținut că acordarea gradelor militare în funcție de vechime către subofițerii care au trecut în corpul ofițerilor după momentul intrării în vigoare a Legii nr.101/2019, în timp ce persoanele aflate în aceeași situație care au trecut în corpul ofițerilor anterior acestui moment au putut dobândi numai gradul de sublocotenent, este de natură să dea naștere unei situații discriminatorii pentru acestea din urmă, însă această discriminare rezultă direct din lege, iar posibilitatea reparării acestei stări de discriminare aparține tot legiuitorului (sau, eventual, Curții Constituționale).

I.3 Împotriva sentinței nr. (...) a formulat **recurs** reclamantul (...). În esență, critică greșita aplicare a dispozițiilor de drept material ale art.6 C.civ. cu referire la art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995, critică subsumată motivului de recurs prevăzut de art.488 alin.1 pct.8 Cod procedură civilă.

În motivare se arată că instanța de fond a interpretat greșit dispozițiile art.6 din Codul civil, solicitarea sa fiind formulată începând cu data de 22.11.2019, adică ulterior intrării în vigoare a Legii nr.101/2019. Acest fapt nu impune aplicarea retroactivă a legii, ci dă valență aplicării imediate a legii noi.

Recurentul susține că nu există fapte ori acte încheiate sub imperiul legii vechi față de care să invoce modificarea prin aceste prevederi noi, nu solicită a se produce efecte și pentru trecut, ipoteză vizată de principiul neretroactivității și nu solicită a se modifica/stinge ori naște raporturi anterioare intrării în vigoare a legii, ci doar să i se recunoască, în sensul reținerii, pentru viitor, situație pentru care îndeplinește condiția vechimii.

I.4. Pârâta (...) a formulat **întâmpinare**, solicitând respingerea recursului ca nefondat.

În apărare se arată că la data de 1.11.2017, data intrării în vigoare a actului administrativ de trecere a reclamantului-recurent din corpul subofițerilor în corpul ofițerilor, Legea nr.80/1995 privind statutul cadrelor militare, prevedea în mod expres acordarea gradului de sublocotenent.

Prin modificarea art.52 din Legea nr.80/1995, legiuitorul nu a discriminat sau dezavantajat petentul, întrucât prevederile art.52 alin.4 produc efecte doar pentru cadrele militare care au calitatea de maiștri militari, subofițeri, soldați și gradați profesioniști, în activitate, or, petentul la data intrării în vigoare a actului normativ mai sus menționat avea deja calitatea de ofițer în activitate, astfel că nu este întrunită ipoteza de aplicare a art.36 alin.(1) lit.h) coroborat cu art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995, formă modificată. Legiuitorul nu a reglementat norme tranzitorii prin care să prevadă aplicarea legii noi și față de persoanele care au trecut în corpul ofițerilor înainte de data intrării în vigoare a Legii nr.101/2019.

II. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

II.1. Reclamantul (...) consideră îndeplinite condițiile de sesizare a ICCJ pentru dezlegarea unei chestiuni de drept vizând aplicarea art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995.

În opinia sa, dispoziția legală se aplică și categoriei de personal care provine din

rândul subofițerilor, fără a prezenta relevanță că au dobândit această calitate, de ofițer, anterior intrării în vigoare a Legii nr.101/2019; legea nu distinge cu privire la momentul la care această condiție trebuie îndeplinită.

O atare interpretare concordă cu art.6 alin.6 C.civ., întrucât se referă la efectele viitoare ale unei situații privind capacitatea (decurgând din calitatea de militar, gradul acestuia). Totodată, această interpretare corespunde principiului nediscriminării.

II.2. Pârâta (...) consideră sesizarea ICCJ ca fiind inadmisibilă, întrucât, în opinia sa, dispoziția legală cuprinsă în art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995, introdusă prin Legea nr.101/2019, este suficient de clară, în sensul că beneficiarii săi sunt cadrele militare prevăzute la art.36 alin.1 lit.e) din lege, care au această calitate la data de 16.05.2019 sau ulterior. În opinia sa, nu pot beneficia de acordarea gradului militar conform art.52 alin.4 din lege persoanele au dobândit calitatea de subofițer anterior datei menționate. În cazul acestora, acordarea gradelor militare, chiar și pentru viitor, se face în conformitate cu legea în vigoare la momentul trecerii sale în corpul ofițerilor, fără a se ține seama de norma introdusă prin Legea nr.101/2019.

Consideră că numai o astfel de interpretare concordă cu principiul neretroactivității legii civile, reglementat de art.15 alin.2 din Constituție, art.6 alin.1 și alin.2 C.civ.

III. Admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție

În conformitate cu prevederile art.519 C.pr.civ.: *„Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată (...) al curții de apel (...), investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.*

Dispozițiile art.519 C.pr.civ. instituie o serie de condiții de admisibilitate a sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, condiții care trebuie să fie întrunite cumulativ, după cum urmează: existența unei cauze aflate în curs de judecată; instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza; soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere; chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă; chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Față de cele arătate în precedent, Curtea de Apel Pitești apreciază că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate ce derivă din interpretarea prevederilor art.519 C.pr.civ., în sensul celor expuse în continuare:

În speță, sesizarea a fost pusă în discuție din oficiu în cursul unei cauze aflate în stare de judecată, respectiv dosarul nr. (...) aflat pe rolul Curții de Apel Pitești - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

Instanța care formulează sesizarea - Curtea de Apel Pitești - este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, față de dispozițiile art.10 alin.2 prima teză din Legea nr.554/2004 coroborat cu art.109 din Legea nr.188/1999 privind statutul funcționarilor publici, republicată, ca instanță de recurs.

Soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, în recurs, depinde de dezlegarea chestiunii de drept a cărei lămurire se cere, respectiv dacă dispozițiile art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995, introduse prin Legea nr.101/2019, se aplică, după intrarea lor în vigoare, la acordarea gradului și foștilor subofițeri care au trecut în corpul ofițerilor înainte de data de 16.05.2019.

Curtea de apel apreciază că această chestiune de drept a cărei lămurire se cere este nouă și nu rezultă a face obiectul unei proceduri de recurs în interesul legii sau de pronunțare a unei hotărâri prealabile, în curs de soluționare sau finalizate, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la 22.10.2020. De asemenea, nu a fost identificate spețe soluționate de ICCJ având ca obiect această problemă de drept.

În acest sens, instanța arată că, în doctrină, s-a exprimat opinia potrivit căreia sesizarea instanței supreme este justificată sub aspectul îndeplinirii elementului de noutate atunci când problema de drept nu a mai fost analizată - în interpretarea unui act normativ mai vechi - ori decurge dintr-un act normativ intrat în vigoare recent sau relativ recent.

Caracterul de noutate se pierde pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, *concretizată într-o practică judiciară consacrată*.

Dispoziția legală supusă interpretării este relativ recent intrată în vigoare, la 16.05.2019, iar examenul jurisprudențial efectuat de instanța de trimitere a relevat că pe rolul tribunalelor ca instanțe de fond se află ori s-au aflat cauze în care se pune în discuție aceeași chestiune de drept ca și în cel de față [dosarele nr.(...) soluționate de Tribunalul Vâlcea în primă instanță, dosar nr.(...) al Tribunalului București], însă hotărârile pronunțate în aceste cauze (care au dat interpretări diferite problemei de drept, unele dintre acestea fiind de respingere a acțiunii, iar cel din urmă de admitere) nu sunt definitive. Singura hotărâre definitivă, identificată de completul de față, în care s-a pus problema aplicării în timp a art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995, după intrarea în vigoare a Legii nr.101/2019, pentru subofițerii trecuți în corpul ofițerilor înainte de această dată, este sentința nr. (...) pronunțată de Tribunalul Brașov în dosarul nr. (...), definitivă prin decizia nr.(...) a Curții de Apel Brașov. Prin această hotărâre, acțiunea reclamantului a fost admisă, cu motivarea că art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995 se aplică, după intrarea în vigoare a Legii nr.101/2019, și în cazul celor trecuți în corpul ofițerilor înainte de această dată.

Fiind vorba de o singură hotărâre definitivă, rezultă, așadar, că nu s-a cristalizat o jurisprudență în legătură cu chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, situație care justifică interesul în formularea unei cereri pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare în scopul preîntâmpinării unor interpretări neunitare.

De lămurirea modului de interpretare/aplicare a dispozițiilor art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995, introdus prin Legea nr.101/2019 din actul normativ depinde soluționarea pe fond a recursului, întrucât prima instanță a fost investită cu o cerere prin care s-a solicitat obligarea pârâtei la acordarea gradului militar corespunzător vechimii în structurile MAI, începând cu data intrării în vigoare a Legii nr.101/2019, beneficiu prevăzut prin dispoziția legală menționată.

În cauză, reclamantul a trecut din corpul subofițerilor în corpul ofițerilor la 1.11.2017, prin OMAI nr. (...), prin care i s-a acordat, în conformitate cu art.52 alin.2 din Legea nr.80/1995 în forma în vigoare la acea dată, gradul de sublocotenent. După intrarea în vigoare a Legii nr.101/2019, reclamantul s-a adresat cu o cerere pârâtei prin care a solicitat la data de 22.11.2019, demararea demersurilor legale pentru acordarea gradului militar corespunzător vechimii sale în structurile MAI, astfel cum prevăd modificările aduse Legii nr.80/1995 prin Legea nr.101/2019 (art.52 alin.4). Refuzul pârâtei a fost motivat, prin răspunsul din 6.12.2019, prin invocarea neretroactivității Legii nr.101/2019, pârâta considerând că, raportat la momentul trecerii reclamantului în corpul ofițerilor, modificările aduse prin Legea nr.101/2019 nu se aplică în cazul său.

Tribunalul a apreciat că reclamantul nu poate beneficia de efectele acestei norme întrucât ea se aplică numai la trecerea subofițerilor în corpul ofițerilor; în cazul reclamantului, aceasta a avut loc anterior Legii nr.101/2019, astfel că este o situație juridică trecută în raport de noua reglementare. Potrivit acestei interpretări, de norma în discuție beneficiază doar subofițerii care au trecut în corpul ofițerilor după momentul intrării în vigoare a Legii nr.101/2019. Prin recursul formulat, reclamantul contestă modul în care tribunalul a interpretat și aplicat normele de drept material - art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995, introdus prin Legea nr.101/2019, în corelație cu principiul neretroactivității legii civile, astfel că soluționarea recursului depinde de lămurirea acestei probleme de drept.

Curtea apreciază că problema pusă în discuție este una veritabilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite, ținând de aplicarea în timp a legii, în lipsa unor dispoziții tranzitorii care să clarifice aceste aspecte.

Subliniem că nu se pune problema aplicării dispoziției legale cuprinse în art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995 pentru perioada de dinainte de intrarea sa în vigoare, fiind evident că principiul neretroactivității legii civile ar împiedica o atare aplicare; se pune în discuție aplicarea normei introduse de Legea nr.101/2019 pentru perioada ulterioară intrării în vigoare a legii

(16.05.2019).

Or, chiar și pentru această perioadă, ulterioară intrării în vigoare a Legii nr.101/2019, se impune a se lămuri dacă valorificarea vechimii în condițiile art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995, deci cu luarea în considerare a vechimii în structurile MAI, este posibilă doar cu ocazia trecerii în corpul ofițerilor a persoanelor prevăzute de art.36 alin.1 lit.e) și h) din lege – caz în care aplicarea *ratione temporis* a normei se face în raport de data la care are loc această trecere - sau dacă această valorificare a vechimii este posibilă începând cu o dată ulterioară intrării în vigoare a legii și pentru persoanele prevăzute de art.36 alin.1 lit.e) și h) din lege care au trecut în corpul ofițerilor anterior acestui moment.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată

IV.1. Normele de drept supuse dezlegării sunt următoarele:

Potrivit art.36 din Legea nr.80/1995: „(1) Ofițerii în activitate provin din:

a) absolvenți cu diplomă de licență ai instituțiilor militare de învățământ pentru formarea ofițerilor, cu excepția celor prevăzuți la art.37 lit.c);

b) absolvenți ai anului IV din instituțiile militare de învățământ superior cu durata studiilor mai mare de 4 ani;

c) absolvenți ai instituțiilor militare de învățământ din alte state, similare celor prevăzute la lit.a), trimiși la studii de către Ministerul Apărării Naționale;

c¹) absolvenți cu diplomă de licență ai instituțiilor civile de învățământ superior, școlarizați pentru nevoi ale Ministerului Apărării Naționale și în condițiile stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale;

d) ofițeri în rezervă și ofițeri rezerviști voluntari care au promovat testele de aptitudini și îndeplinesc celelalte condiții stabilite prin ordin al miniștrilor sau al șefilor instituțiilor componente ale sistemului apărării naționale, ordinii publice și securității naționale, în vederea chemării sau rechemării în activitate;

e) maiștri militari, subofițeri, soldați și gradați profesioniști, în activitate, absolvenți cu diplomă de licență ai instituțiilor civile de învățământ superior, cu profil corespunzător specialităților militare, care au vârsta de cel mult 45 de ani, au promovat testele de aptitudini și îndeplinesc celelalte condiții stabilite prin ordin al miniștrilor sau șefilor instituțiilor componente ale sistemului apărării naționale, ordinii publice și securității naționale;

f) maiștri militari și subofițeri care, în timp de război, îndeplinesc cel puțin 3 luni, cu rezultate foarte bune și bune, funcții prevăzute a fi încadrate cu ofițeri în unitățile militare aflate în zona acțiunilor militare;

g) persoane care au vârsta de cel mult 45 de ani, sunt absolvente cu diplomă de licență ale unei instituții de învățământ superior, cu profil corespunzător specialităților militare, au promovat testele de aptitudini și îndeplinesc celelalte condiții stabilite prin ordin al miniștrilor sau șefilor instituțiilor componente ale sistemului apărării naționale, ordinii publice și securității naționale;

h) maiștri militari, subofițeri, soldați și gradați profesioniști în activitate, absolvenți cu diplomă de licență ai instituțiilor militare de învățământ superior;

i) urmași ai personalului Ministerului Apărării Naționale decedat în timpul și din cauza serviciului, ca urmare a unor acțiuni militare, accidente, catastrofe sau a unor acte de devotament excepțional ori a unor misiuni în cadrul forțelor internaționale destinate menținerii păcii ori constituite în scopuri umanitare, care au vârsta de cel mult 45 de ani, au absolvit cu diplomă de licență o instituție de învățământ superior, cu profil corespunzător specialităților militare, au promovat testele de aptitudini și îndeplinesc celelalte condiții stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale;

j) maiștri militari, subofițeri, soldați și gradați profesioniști, în activitate, răniți în timpul și din cauza acțiunilor militare desfășurate în afara teritoriului statului român, absolvenți cu diplomă de licență ai unei instituții de învățământ superior, cu profil corespunzător specialităților militare, au promovat testele de aptitudini și îndeplinesc celelalte condiții stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale;

k) maiștri militari, subofițeri, soldați și gradați profesioniști, în rezervă sau cu statut de rezervist voluntar, care au vârsta de cel mult 45 de ani, care au absolvit cu diplomă de licență o instituție de învățământ superior, cu profil corespunzător specialităților militare, au promovat testele de aptitudini și îndeplinesc celelalte condiții stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale.”

Art.52 din Legea nr.80/1995 privind statutul cadrelor militare avea, înainte de adoptarea Legii nr.101/2019, începând cu 29.04.2011, următorul conținut:

„(1) Persoanelor prevăzute la art.36 alin.1 lit.g) și h), art.36 alin.2, art.37 lit.e), art.39 lit.c), art.40 lit.g) și la art.41 lit.e), g) și h) li se acordă grade militare în funcție de pregătirea lor, vechimea în specialitatea dobândită pe timpul studiilor, raportată la stagiile minime în grad, precum și de vârsta acestora.

(2) În Ministerul Administrației și Internelor, persoanelor prevăzute la art.36 alin.1 lit.e), g) și h) li se acordă gradul de sublocotenent.

(3) Prin excepție de la prevederile alin.2, gradele se pot acorda în funcție de vechimea în specialitate corespunzătoare studiilor absolvite, raportat la atribuțiile din fișa postului”.

La data de 16.05.2019 a intrat în vigoare Legea nr.101/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr.80/1995 privind statutul cadrelor militare, publicată în Monitorul Oficial nr.371/13.05.2019, care a modificat și completat acest articol, astfel încât, după modificare, are - inclusiv în prezent - următorul conținut:

„(1) Persoanelor prevăzute la art.36 alin.1 lit.e), g) și h), art.36 alin.2, art.37 lit.e), art.39 lit.c), art.40 alin.1 lit.g) și la art.41 lit.e), g) și h) li se acordă grade militare în funcție de pregătirea lor, vechimea în specialitatea dobândită pe timpul studiilor, raportată la stagiile minime în grad, precum și de vârsta acestora.

(2) În Ministerul Afacerilor Interne, persoanelor prevăzute la art.36 alin.1 lit.g) li se acordă gradul de sublocotenent.

(3) Prin excepție de la prevederile alin.2, gradele se pot acorda în funcție de vechimea în specialitate corespunzătoare studiilor absolvite, raportat la atribuțiile din fișa postului.

(4) În Ministerul Afacerilor Interne, persoanelor prevăzute la art.36 alin.1 lit.e) și h) li se acordă gradul în funcție de vechimea în structurile Ministerului Afacerilor Interne, astfel:

a) sub 5 ani - sublocotenent;

b) între 5 și 10 ani - locotenent;

c) peste 10 ani - căpitan.

(5) Prevederile alin.3 se aplică și în cazul persoanelor prevăzute la alin.4, dacă prin aplicarea acestora li s-ar acorda un grad mai mare decât în condițiile alin.4.”

Reglementând aplicarea în timp a legii civile, art.6 din Codul civil prevede următoarele:

„(1) Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă.

(2) Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.

(3) Actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate la data intrării în vigoare a legii noi sunt supuse dispozițiilor legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficiente potrivit dispozițiilor legii noi.

(4) Prescripțiile, decăderile și uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

(5) Dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.

(6) Dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de

proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi”.

IV. 2. Față de datele speței, astfel cum au fost prezentate în precedent, rezultă că în cauză se impune a se lămuri modalitatea de aplicare în timp a modificării pe care Legea nr.101/2019 a adus-o în ceea ce privește acordarea gradelor militare. În funcție de această problemă de principiu urmează a se stabili dacă solicitarea reclamantului, trecut din corpul subofițerilor în corpul ofițerilor în anul 2017, de a i se aplica dispozițiile de favoare ale art.52 alin.4, ce a fost introdus la data de 16.05.2019, începând cu o dată ulterioară acesteia, concordă cu principiul aplicării imediate a legii noi sau, dimpotrivă, ar reprezenta o încălcare a principiului neretroactivității legii civile.

Dificultatea dezlegării provine, pe de o parte, din faptul că Legea nr.101/2019 nu conține dispoziții tranzitorii în această privință, precum și din faptul că solicitarea reclamantului este formulată ulterior intrării în vigoare a acestei legi și vizează aplicarea sa pe viitor, iar nu pentru o perioadă anterioară.

O primă interpretare posibilă a dispozițiilor art.52 alin.4, introduse prin Legea nr.101/2019 ar putea fi în sensul că aplicarea ei se face în raport cu momentul trecerii în corpul ofițerilor. Trecerea în corpul ofițerilor este faptul juridic ce generează acordarea gradului militar, astfel că, și pe viitor, la acordarea gradelor se va ține seama de forma legii în vigoare la data trecerii în corpul ofițerilor.

În sprijinul acestei interpretări sunt disp. art.6 alin.2 C.civil, acordarea gradului fiind considerat un efect al trecerii în corpul ofițerilor. În acest sens, art.52 alin.4 face trimitere la art.36 care prevede modalitățile de recrutare a ofițerilor în activitate, între acestea figurând, la alin.1 lit.e) și h) din lege, și subofițerii în activitate, care pot trece în anumite condiții în corpul ofițerilor. Prin trimiterea efectuată, se poate considera că acordarea gradului are loc la momentul dobândirii calității de ofițer, în condițiile prevăzute de legea în vigoare la acel moment, fiind astfel un efect al unei situații juridice trecute, fără posibilitatea de a beneficia ulterior de dispozițiile legii care prevăd un alt criteriu de acordare a gradului (cum este vechimea în structurile MAI). În această opinie, principiul neretroactivității legii noi împiedică aplicarea, chiar și pe viitor, a noii reglementări pentru foștii subofițeri, trecuți în corpul ofițerilor înainte de intrarea în vigoare a acesteia.

Într-o altă interpretare, acordarea gradului nu este în mod necesar un efect al trecerii în corpul ofițerilor decât dacă are loc în acel moment; acordarea gradului poate avea loc însă și independent de aceasta; astfel, solicitarea ulterioară de acordare a gradului în funcție de dispoziția nou introdusă în lege, respinsă de pârâtă, reprezintă un act administrativ asimilat (refuz nejustificat de soluționare a cererii), de sine stătător, iar nu un efect al trecerii în corpul ofițerilor, iar legalitatea acestui refuz este verificată în raport de legea în vigoare la data la care se solicită acordarea gradului.

Așadar, dezlegarea problemei de drept depinde de calificarea cererii de a beneficia de acordarea gradului corespunzător vechimii ca fiind fie un efect juridic al trecerii în corpul ofițerilor, fie o situație juridică nouă, distinctă de aceasta; dificultatea de interpretare provine din aceea că art.52 alin.4 este o normă care trimite la art.36 alin.1 lit.e) și h), punându-se problema dacă trimiterea vizează exclusiv momentul, ori și modalitatea accederii în profesie.

În opinia instanței, ar trebui făcută distincția între acordarea gradului prin ordinul prin care subofițerul a fost trecut în corpul ofițerilor, care reprezintă, într-adevăr, un efect al acelei treceri și reprezintă *facta praeterita* față de legea nouă, și o cerere ulterioară prin care ofițerul, provenit din rândul persoanelor arătate de art.36 alin.1 lit.e) și h) din lege, solicită acordarea gradului în conformitate cu dispozițiile legale nou-introduse, prin valorificarea întregii vechimi în structurile MAI.

În prima situație, legea aplicabilă este cea aflată în vigoare la data trecerii în corpul ofițerilor, gradul dobândindu-se în conformitate cu aceasta. În schimb, dacă, după intrarea în vigoare a noii reglementări, ofițerul formulează, în baza acesteia, o cerere de acordare, pe viitor, a gradului conform criteriului nou introdus în lege, aceasta ar trebui soluționată în raport de legea aflată în vigoare la data la care se solicită acordarea gradului, fiind vorba de o situație juridică distinctă, nouă, constituită după intrarea în vigoare a noii reglementări (*facta pendencia*); în acest fel se dă eficiență principiului aplicării imediate a legii noi, consacrat de art.6 alin.5 C.civ.

De aceea, instanța consideră preferabilă interpretarea conform căreia, ulterior intrării în vigoare a Legii nr.101/2019, acordarea gradului, pentru persoanele prevăzute de art.36 alin.1 lit.e) și h) din lege, este guvernată de legea în vigoare la data la care se solicită acordarea gradului, fără a prezenta relevanță momentul la care persoanele respective au trecut în corpul ofițerilor, câtă vreme nu se solicită aplicarea legii noi pentru o perioadă anterioară intrării ei în vigoare, ci pentru viitor. Acest punct de vedere pornește de la premisa că trimiterea la art.36 alin.1 lit.e) și h), pe care art.52 alin.4 o conține, vizează modalitatea accederii în profesie; câtă vreme reclamantul, ofițer, provine din persoanele enumerate de aceste texte, rezultă că se găsește în ipoteza de aplicare a textului, fără a prezenta relevanță momentul accederii în profesie.

Instanța de trimitere consideră că interpretarea contrară ar da naștere unei situații de discriminare între subofițerii trecuți în corpul ofițerilor, aflați în situații similare de vechime, în funcție de data la care a avut loc accederea în funcție, fără a exista o normă expresă care să denote că aceasta ar fi fost intenția legiuitorului, pentru a ridica o problemă de constituționalitate. Totodată, în această interpretare s-ar restrânge sfera beneficiarilor dreptului de a beneficia de valorificarea întregii vechimii în structurile Ministerului Afacerilor Interne la acei subofițeri care au trecut în corpul ofițerilor după data intrării în vigoare a legii, fără a exista o condiționare legală expresă în acest sens, câtă vreme, prin ipoteză, este îndeplinită cerința ca ofițerul să provină din rândul persoanelor prevăzute de art.36 alin.1 lit.e) și h) din lege; or, cazurile în care se restrânge exercițiul unui drept ar trebui să fie expres și limitativ prevăzute de lege, așa cum dispune art.10 C.civ., iar nu adăugate pe cale de interpretare.

Acestea sunt argumentele pentru care instanța consideră oportună sesizarea instanței supreme pentru dezlegarea chestiunii de drept astfel încât, în temeiul art.519 C.proc.civ., Curtea va sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea chestiunii de drept privind interpretarea și aplicarea dispozițiilor art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995, introduse prin Legea nr.101/2019, ulterior intrării lor în vigoare, față de persoanele prevăzute de art.36 alin.1 lit.e) și h) din lege, care au trecut în corpul ofițerilor anterior Legii nr.101/2019.

Pentru aceste motive,
În numele legii,

HOTĂRĂȘTE

Dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dispozițiile art.52 alin.4 din Legea nr.80/1995, introduse prin Legea nr.101/2019, se interpretează în sensul că de la data intrării lor în vigoare, se aplică și persoanelor prevăzute de art.36 alin.1 lit.e) și h) din lege, care au trecut în corpul ofițerilor anterior Legii nr.101/2019?

Dispune înaintarea prezentei încheieri Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Dispune suspendarea judecății recursului conform prevederilor art.520 alin.2 Cod procedură civilă.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică astăzi, (...), la Curtea de Apel Pitești – Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal.

Președinte,
(...)

Judecător,
(...)

Judecător,
(...)

Grefier,
(...)